

ПРЕС КЛИПИНГ

19. август 2019.

НАСЛОВИ

Слуге на лизинг (стр. 3)

ГЕНЕРАЦИЈА РАДНИКА СА НАЈВЕЋИМ ТЕРЕТОМ Највише радимо, а шта ће бити с пензијама? (стр. 5)

Због продаје бања Удружење синдиката пензионера Србије најавило кривичне пријаве (стр. 8)

Слуге на лизинг

Извор: Печат/Слободан Иконић

Законско решење о агенцијском запошљавању је, у ствари, легализација већ присутне праксе изнајмљивања радника

Законско решење о агенцијском запошљавању је, у ствари, легализација већ присутне праксе изнајмљивања радника, чиме се њихова ионако оскудна права само привидно регулишу тако да је главни добитник и даље послодавац

Светско урушавање радништва као класе и његово претварање у прекаријат, нову класу привремено и повремено запослених, насталу у дивљем браку неолиберализма и глобализације, а која подразумева све врсте неизвесног и несигурног запослења, одавно је кроз многе еуфемизме присутна и код нас. Новост је што статус ова субкласа добија и своју законску форму.

ЗАДОВОЉСТВО ВЛАДЕ – РЕВОЛТ СИНДИКАТА

Предлогом закона о агенцијском запошљавању, према саопштењу Владе Србије која га је недавно усвојила, уредиће се ова област и максимално заштитити такозвани агенцијски запослени. Како је саопштено, агенцијским запосленима биће обезбеђена једнака зарада и други услови рада – радно време, одсуства, одмори, као и безбедност и здравље на раду и све остало што се примењују на запослене које непосредно запошљава послодавац. На такву одлуку Владе, о којој би ускоро требало да се изјасне и посланици у Скупштини, синдикати су реаговали јединствено – незадовољством и револтом. Иако најављена као пракса од које ће корист имати и послодавци и радници, синдикати сматрају да предлог новог закона неће поправити положај радника, већ га виде као омчу око врата, која раднике претвара у модерно робље.

Наизглед прејака и тешко опужујућа квалификација предложеног закона. Међутим, потврда да је враг однео шалу стиже из Чешке, у чијој номенклатури запослења постоји чак и „слуга“. Рекло би се да је већ одомаћен израз „радник на лизинг“ само еуфемизам чешке класификације.

Е сад, нису ни синдикати оно што се од њих, у правом смислу, очекује. Неретко синдикалне вође, које се декларативно представљају као заштитници радника, глуме жестоку „борбу за радничка права“ у оквиру Социјално-економског савета. Форма је задовољена, с једне стране су синдикати („борци за радничка права“), с друге послодавци, а „између“ је Влада Републике Србије.

Ако је судити по њиховим јавним иступима, они и нису потпуно против овог законског решења.

КОНТРОВЕРЗЕ

Тако проф. др Зоран Стојиљковић, председник синдиката „Независност“, истиче за београдски „Курир“ да синдикати нису дали сагласност за Предлог закона о агенцијском запошљавању јер има неколико неприхватљивих одредби, али сматра да је боље имати закон који није идеалан него ванзаконска решења каква сад имамо. За разлику од синдиката, Унија послодаваца Србије поздравила је доношење оваквог прописа и сматра да ће се тиме обезбедити једнака зарада и услови рада. У изјави коју је агенцији „ФоНет“ дао почасни председник Уније послодаваца Небојша Атанацковић истиче се да ће се јасним дефинисањем агенција за привремено запошљавање уредити ова област и заштитити интереси свих укључених страна. Прецизније, реч је о запосленима који су ангажовани преко агенција на уговор о привременим и повременим пословима. За разлику од оних који раде директно код послодавца, они немају право на плаћени одмор и боловање, лако су заменљиви и за исти посао примају мању плату. Процењује се да их у Србији има око 100.000 и ангажовани су преко 110 агенција.

Законски предлог о агенцијама нуди решење да најважнија права из радног односа такав радник остварује у агенцији, с којом склапа уговор на одређено и неодређено време. Тако би се обезбедила већа права радника у односу на досадашњи период када су агенције раднике могле да изнајмљују послодавцу и по уговору о привременим и повременим пословима који им не обезбеђује право на боловање, годишњи одмор, синдикално организовање и друга права. Основна примедба синдиката на овај законски предлог је одредба која предвиђа да послодавац може да у свом предузећу има 100 одсто запослених који су изнајмљени „на лизинг“ преко агенције, под условом да су у њој ангажовани за стално.

Наиме, за разлику од Нацрта закона о агенцијском запошљавању, које Министарство за рад објавило прошле године, садашњи предлог закона дозвољава да послодавац све своје раднике изнајмљује преко агенције (путем такозваног „лизинга“).

Прошлогодишњим нацртом било је предвиђено да фирма може да изнајми (ангажује преко агенције) највише 30 одсто радне снаге од укупног броја радника.

У садашњем предлогу се наводи да „број уступљених запослених у радном односу на одређено време код послодавца корисника не може да буде већи од 10 одсто од укупног броја запослених код послодавца“.

Ово се ипак не односи на агенцијске раднике који имају закључен уговор на неодређено време са агенцијом, што значи да послодавци немају никакво ограничење у ангажовању радника преко агенције док год ти радници имају уговор „за стално“ у агенцији.

„ПИТАЈ АГЕНЦИЈУ“

Поставља се питање какву сигурност раднику нуди уговор о раду на неодређено време (уговор „за стално“) у агенцији за привремено запошљавање, пише „Радник.рс“. Спорно је и како ће права остваривати радници који немају стални радни однос у агенцији.

Дакле, када радник на лизинг свом шефу постави питање када може да иде на одмор, добиће увек исти одговор – питај агенцију.

Синдикати страхују и од још једног процеса, који доноси најављено одсуство лимита у запошљавању агенцијских радника на неодређено време. Сматрају да ће предложеним

решењем држава фаворизовати упошљавање радника преко агенција, чиме ће се повећати несигурност радног места.

Рецимо, шта се дешава уколико власник затвори агенцију? Намеће се закључак да ће сви ти људи на крају остати без посла, без права на икакве накнаде.

Због тога што радници немају никакву сигурност радног места и не могу да размишљају о својој будућности, представници синдиката покушаће да у току скупштинске расправе амандманима измене решења у предлогу која сматрају лошим. Уколико то не да резултат, за јесен се најављују протести који би требало да спрече усвајање предложеног закона.

Да су досадашње акције и реакције синдиката биле успешне, не би ни дошли у ситуацију да се боре против законског решења које раднике види као потрошну робу, што се може чак и изнајмљивати.

ГЕНЕРАЦИЈА РАДНИКА СА НАЈВЕЋИМ ТЕРЕТОМ Највише радимо, а шта ће бити с пензијама?

Аутор: Т.Ковачевић

Млади у Србији постају све забринутими питајући се да ли ће пензиони систем, у који сада улажу, у будућности уопште постојати и на какве ће мере бити принуђени наредних деценија како би имали пензије када за то дође време. Док стручњаци тврде да постоје начини за очување пензионог фонда, садашња генерација радника размишља да ли подноси превелику жртву трудећи се да "преживи" често радећи по два посла, викендом и ноћу, уз скромну зараду, а све то знајући да се граница за одлазак у пензију стално повећава.

Пензиони систем функционише тако да се од зарада оних који су тренутно запослени исплаћују пензије. Да би тако нешто опстајало, потребно је да "на једног пензионера постоји 3,5 радника". У Србији је тај однос већ сада један према један, док статистика на том пољу не делује охрабрујуће ни за наредне деценије, што због све већег одласка младих из земље, што због повећања броја пензионера.

Економисти ипак тврде да постоје одређене стандардне мере за опстанак пензионог фонда, попут повећања старосне границе за одлазак у пензију и "увожења" радне снаге, али раднике брине да ли су управо они генерација која подноси највећи терет, размишљајући да ли ће им се садашњи рад и труд уопште кроз пензије исплатити, а за бригу имају бројне разлоге.

"Прилично је тачно да за актуелну генерацију радника постоји одређен степен неизвесности када је реч о пензијама које би требало да примају у будућности. Ситуација је повезана са

параметрима који утичу на укупан положај оних који сада раде и зависи од тога колико доприноса уплаћују и колика ће права остваривати у будућности. А колика ће права остваривати зависиће од тога колико ће запослених бити у будућности, колике ће тада бити плате и колика ће бити стопа доприноса", објашњава у разговору за "Блиц Бизнис" Саша Ранђеловић, професор Економског факултета у Београду.

Он сматра да у догледној будућности неће бити повећавана старосна граница за пензионисање, али, према његовим речима, подаци показују да ће просечна очекивана дужина живота до 2050. порастати за 4 године, што значи да ће у том временском хоризонту вероватно настати потреба за даље подизање границе.

"Са границом од 65 година за мушкарце, и повећавањем границе на исти ниво за жене до 2032. године, Србија је већ врло упоредива са пензијском политиком других европских земаља. Не може се више говорити да је старосна граница у Србији ниска, али да ће у некој даљој будућности, кроз 20-ак и више година, бити отворено и то питање, чини ми се прилично извесним", оцењује Ранђеловић.

Србија до 2050. може остати без петине радне снаге

Према истраживању Међународног монетарног фонда (ММФ) Србија ће до 2050. године изгубити петину радне снаге, што због старења становништва, што због великог броја одласка младих људи из земље. У истом истраживању се види да Србија није међу најпогођенијим државама, али последице неће бити нимало безначајне. Процењује се да ће укупан број људи који су радно способни опасти за 20 одсто, односно око 900.000 људи.

"Стање у пензијском фонду ће зависити од тога колико је легално запослених, колике су њихове плате и колико доприноса уплаћују. Свеједно је да ли су то домаћи или радници који се досељавају из иностранства. С обзиром на то да ћемо имати негативне демографске трендове у наредном периоду, те да ћемо имати и негативне миграцијске трендове, односно све већи одлив радно активног становништва из земље, врло је могуће да се у наредном периоду отворе канали прилива радне снаге из неких других, мање развијених земаља, који би попуњавали недостајућа места на тржишту рада", истиче Саша Ранђеловић.

Како економисти објашњавају, пошто привредни раст зависи од расположивости радне снаге, физичког капитала и од продуктивности, негативна демографска кретања имаће негативан утицај не само на расположивост радне снаге, већ и на продуктивност. Према ММФ-у, земље нашег региона суочавају се са демографским изазовима на нижем степену развоја од богатих западних економија, па им прети опасност да остаре пре него што се обогате.

Економиста Горан Николић из Института за европске студије раније је за "Блиц Бизнис" објаснио да да треба пратити развој ситуације у околним земљама и на основу тога закључити шта ће се дешавати код нас, јер "нас све исто чека". Он ипак тврди да све док постоји велика стопа незапослености, не треба размишљати о потпуној нестабилности пензионог система.

Када дође до тога да нема више незапослености онда је то лоше - "овако још увек има простора за нормално функционисање".

"Неминовно је да ће се дугорочно однос пензија и плата смањивати. Оно што би требало очекивати, мада се не види још увек ни у развијенијим околним земљама, је долазак нове радне снаге, значајнија емиграција, посебно из Африке", казао је Николић.

Док према неким проценама сваке године из земље оде око 30.000 младих људи, послодавци се и у региону и код нас жале да је све теже пронаћи раднике.

Високи износи доприноса

Упркос најавама о смањењу пореза и доприноса, послодавци се жале и да су оптерећени високим парафискалним наметима. Због тога, како тврде не могу да повећају плате, што добре раднике удаљава од њих.

Млади људи у Србији упркос томе што раде, нарочито ако имају породицу, морају доста тога да се одрекну, разних материјалних ствари, али често и путовања и одмора. Минималну месечну зараду, која тренутно износи око 27.000 динара, у Србији прима 350.000 радника. Просечна плата је рецимо за мај износила 55.380, а просечна цена минималне потрошачке корпе у Србији за трочлану породицу износи, према статистичким подацима, нешто више од 36.000 динара. Уз све трошкове и рачуне које треба платити, запосленима, чак и уз два посла, не остаје много да потроше "на себе".

Најдуже и највише раде

У последњих осам година број људи који раде два посла се у Србији повећао за 80 одсто, што је нашу државу поставило на готово сам врх листе која показује тренд раста радника који имају додатни посао. Данас у нашој земљи два посла ради 195.000 људи, показали су подаци Европског статистичког завода.

То не би требало да брине ако људи додатни посао раде "из љубави", међутим, економисти објашњавају да већина грађана има мање прихода од онога колико им треба да би могли да покрију животне потребе. Такође, много људи је задужено у банкама - кредитима су куповали станове или аутомобиле, те им једна плата никако не може бити довољна да покрију и дуг и основне трошкове живота.

Према истом показатељу, упркос законској одредби да радна недеља траје 40 радних сати, што би значило пет дана по осам сати рада, многи запослени у приватном сектору, а и у делу јавног, раде и викендом, али и ноћу. У Србији је од 2010. године дошло до повећања удела радника који раде суботом, и то с 38,8 одсто на 40,5.

Према неким проценама, у Србији је нетипично радно време, а то је рад викендом, вечерњи и ноћни рад, прошле године имало 59,5 одсто од укупног броја запослених.

Пензије све даље

У нашој земљи тренутно живи око 1,7 милиона пензионера, а просечна пензија је око 26.335 динара. У Србији се данас ради 3,4 године дуже него што су грађани до пензионисања у просеку радили пре девет година, а управо слабост пензионог система, уз повећану емиграцију, има за последицу да садашњи запослени морају све дуже да раде.

Мушкарци се тренутно пензионишу са 65 година, док нежнији пол мора да ради до 62,5 година старости. Граница за пензионисање жена ће у наредном периоду бити померана за три до шест месеци, па ће и даме у нашој земљи од 2032. године у пензију ићи са 65 година.

Како економисти сматрају, још једно од решења за очување пензијског фонда је и повећање старосне границе за одлазак у пензију. Тако је економиста Владимир Гречић објаснио да се продужењем радног века прави значајна промена, јер се тиме заправо повећава расположива радна снага.

Због продаје бања Удружење синдиката пензионера Србије најавило кривичне пријаве

Удружење синдиката пензионера Србије је затражило да се поништи одлука Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о продаји Курушумлијске и Врањске бање и најавило кривичне пријаве.

Пише: Бета

Удружење потенцијалне купце бања чија је продаја оглашена у медијима, упозорава на правне последице јер сматра да је продаја бања Србије и других центара за медицинску рехабилитацију незаконита и да „има елементе корупције и преваре“.

У саопштењу које је потписао председник Удружења Михајло Радовић, пише да се бање Србије и други центри за медицинску рехабилитацију продају „далеко испод тржишне цене“, а држава купцу „поклања субвенцију већу три и више пута“ од цене „незаконито купљених непокретности“.

Куршумлијска бања се продаје за цену милион евра нижу од тржишне, „што је противправно договорено с купцем“, а Врањска бања се продаје само као зенљиште, иако тамо постоји и зграда, „за 236.000 евра“ – пише у саопштењу.

Имовина Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање је приватна својина – пише у саопштењу – те би уговори о њеној продаји били ништави.

Удружење синдиката пензионера Србије упозорава да Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање није јавно предузеће, те држава нема право да спроведе „правно-економску хајдучију“.

Зато је Удружење синдиката пензионера Србије најавило кривичне пријаве против чланова Управног одбора и директорке Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.